

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-02-08

Diarienummer 0415/24

Handläggare

Anne Benson

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: anne.benson@arbvux.goteborg.se

Information om uppföljning av målgrupper inom arbetsmarknadsavdelningen

Förslag till beslut

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning antecknar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Under 2023 har förvaltningen genomfört olika former av kartläggningar för att tydliggöra aktuella målgrupper inom arbetsmarknadsavdelningens olika verksamheter. I ärendet presenteras dessa utifrån kartläggning av deltagare på förvaltningens fyra kompetenscenter respektive deltagare inom centrum för arbetsmarknadsanställningars Göteborgsjobb samt resultatet av den vecka 40-mätning som Göteborgs Stads fyra socialförvaltningar genomfört.

Förvaltningen bedömer att målgruppen idag har andra behov än tidigare. Inflödet till socialtjänstens försörjningsstöd är också på mycket låga nivåer och det som framkommit i vecka 40-mätningen pekar på mer komplexa behov i paritet med det som avdelningen själva ser. Flera nya insatser har skapats för att möta behoven och det är ett arbete som behöver fortsätta under 2024.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kartläggningen av aktuella målgrupper inom arbetsmarknadsavdelningen förväntas bidra till att fler personer kan komma ut i egenförsörjning då behoven blir synliggjorda. Detta är positivt både för den enskilde, men också för stadens ekonomi. För att kunna förflytta personerna kan dock kostnaderna för insatser öka under en period.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Att ha ett arbete och egen inkomst visar forskning har en klar positiv påverkan både på den egna hälsan, barns levnadsvillkor när föräldrarna arbetar samt känslan av en social tillhörighet till samhället.

Samverkan

Förvaltningen samverkansgrupp (FSG) den 22 februari 2023.

Ärendet

I ärendet informerar förvaltningen om de kartläggningar av olika målgrupper inom arbetsmarknadsavdelningen som skett under 2023.

Beskrivning av ärendet

Under 2023 har förvaltningens arbetsmarknadsavdelning arbetat med att försöka tydliggöra vilka målgrupper vi möter i form av deltagare på de fyra kompetenscentren och de anställda inom ramen för Göteborgsjobb. Detta då Göteborg, och hela Sverige, en längre tid befunnit sig i en högkonjunktur vilket påverkar vilka som har behov av det stöd som de behovsbedömda deltagarna har. Kompetenscenter har också fått en delvis ny målgrupp då de i samband med förtydligandet i reglementet, att Kompetenscenter ska ta emot samtliga beslut utifrån 4 kap 4 § socialtjänstlagen (SoL), fick möjlighet att nyttja det nya avtalet för arbetsträning.

Deltagare hos Kompetenscenter (KC) 2023

De fyra kompetenscentren tar emot klienter från Göteborgs Stads försörjningsstöd och har haft detta uppdrag sedan 2015. Sedan 2023 finns ett utökat uppdrag att nu också ta emot personer som står längre från arbetsmarknaden. När Kompetenscenter fick i uppdrag att arbeta med personer i ett tidigare stadie, där insatser som arbetsträning kan behövas, har det medfört att målgruppen som kommer till Kompetenscenter har en större komplexitet och fler hinder för att bli anställningsbara.

Under 2023 har 1 200 personer varit inskrivna på de fyra kompetenscentrena. Målet med verksamheten är att öka deltagarens möjlighet till självförsörjning såsom arbete eller studier. Inflödet har varit i stort sett konstant de senaste åren, trots att antalet klienter inom försörjningsstödet varit rekordlåg.

Kartläggning för 2023 visar att:

- Genomsnittstiden då deltagaren är inskriven på KC har ökat från 8,0 månader till 10,2 månader.
- Antalet personer som avslutats till självförsörjning har minskat med 94 personer, andelen från 61% till 51%.
- Åldersgruppen 40–54 år har ökat med 53 deltagare medan gruppen 55–65 år är oförändrad och består av cirka 22% av gruppen.
- 20 stycken fler personer saknar skolutbildning 2023 än 2022 och de utgör nu 33% av deltagarna jämfört med 31 % förra året.
- 66 stycken fler personer har varit utan arbete mer än 24 månader och utgör nu 76% av gruppen. 2022 var motsvarande siffra 69%.

I maj genomfördes en fördjupad kartläggning. En enkät som besvarades av KC:s arbetsmarknadskonsulenter visade att 22 % (157 deltagare) av totalt antal inskrivna deltagare under svarsperioden, uppfyllde minst tre av nedanstående fyra kriterier:

- Mycket språksvag i svenska
- 55 år eller äldre
- Fysisk funktionsnedsättning/fysisk ohälsa som gör det svårt att arbeta
- Saknar skolutbildning/har endast grundskoleutbildning

7 % (52 deltagare) av totalt antal inskrivna deltagare uppfyllde samtliga fyra kriterier. Samma enkät, visade att 34 % (240 deltagare) av de inskrivna antingen har en funktionshinderkod hos Arbetsförmedlingen, utreds för en funktionshinderkod eller bedöms ha behov av en utredning av eventuella funktionshinder som påverkar möjligheterna att ta ett arbete.

Deltagare hos Centrum för arbetsmarknadsanställningar (CFA) 2023

På CFA är merparten av deltagarna personer som är beslutsbedömda av Arbetsförmedlingen och här har inte bilden varit lika tydlig.

Arbetsmarknad och vuxenutbildning och stadsmiljöförvaltningen har en överenskommelse om 200 platser per år som ska anställas och placeras i olika arbetslag. I den dialog som förts med stadsmiljöförvaltningen har framkommit att de ser att de arbetstagare som idag får en anställning hos dem, oavsett vilket lönestöd som personen har, har andra behov än tidigare. Att personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ökar, psykisk ohälsa, behov av anpassade arbetstider och över lag större behov av närvarande arbetsledning har bland annat lett fram till en utökning av antalet arbetsledare i avtalet inför 2024.

I den kartläggning som genomfördes under sommaren 2023 på CFA syns inga tydliga tecken på att de arbetstagare som anställts har större behov än tidigare. När det gäller sommarjobben syns det en kraftig ökning för de som har behov av en anpassad arbetsplats, från 142 sommaren 2022 till 234 sommaren 2023.

I samband med kartläggningen undersökte CFA också utfallet av de intervjuer som genomfördes våren 2023 inför möjligheten att få ett introduktionsjobb. Det var tre olika remitter: Arbetsförmedlingen, Rusta och matcha-aktörerna samt förvaltningens fyra egna kompetenscentra.

Arbetsförmedlingen

247 genomförda intervjuer med deltagare som remitterats från Arbetsförmedlingen, varav 27% av dessa ledde till en anställning. Huvudorsakerna till när det inte ledde till en anställning var att den sökande tackade nej (54 stycken) alternativt redan hade arbete/studier (53 stycken). Tredje vanligaste orsaken var att deltagaren inte hade tillräckliga kunskaper i svenska (25 stycken), fysisk eller psykisk ohälsa (30 stycken).

Arbetsförmedlingens egen reflektion är att de under pandemin inte träffade några sökande och därför nu har svårt att veta vilka exakta behov den sökande har men det blev också tydligt att man inte heller hade så hög kunskap om vilka som redan var i arbete eller studier. Detta arbetar man nu med att försöka åtgärda.

Rusta och matcha-aktörerna

Rusta och matcha-aktörerna är Arbetsförmedlingens privata leverantörer som ska ge stöd på vägen till jobb eller utbildning för de som har varit inskriven på Arbetsförmedlingen under en längre tid. Förvaltningen har arrangerat informationsmöten med samtliga aktörer i Göteborg, dryga 70-talet, och här kallades 364 personer varav 291 intervjuer genomfördes. Av dessa blev cirka 23% anställda. Övriga bedömdes ha för låg språklig nivå i svenska (39 stycken), 23 hade fysiska/psykiska arbetshinder men så många som 93 stycken tackade själva nej till anställning då 35 av dessa inte var intresserad av yrkesområdena.

Kompetenscenter

Kompetenscenter är också en av de möjliga vägarna till CFA, och under perioden var det 102 som var aktuella för en intervju. Av dessa blev 62% anställda. Tyvärr har förvaltningen inte registrerat avslagsorsak förrän senare under våren så orsaken till de som fick avslag är här betydligt svårare att uttala sig om. Subjektivt har det bland annat nämnts för låg kunskap i svenska språket eller fysisk/psykisk problematik som exempel på skäl som förhindrade anställning.

Socialförvaltningarnas årliga vecka 40-mätning

Göteborgs Stads fyra socialförvaltningarnas försörjningsstödsenheter genomför årligen en så kallad vecka 40-mätning. Socialtjänstens handläggare gör här en bedömning under vecka 40 på de klienter som är aktuella för försörjningsstöd och besvarar ett antal frågor. Kön, barn, ålder, utbildningsbakgrund, varaktighet av försörjningsstödet och huvudsakliga hinder för egen försörjning är frågor som ställs.

Syftet med vecka 40-mätningen är att kartlägga klienters behov av insatser, bedöma klienters nuvarande insatser, analysera vilka insatser som idag saknas och i framtiden bör prioriteras samt att ta fram data för att utveckla socialtjänstens verksamheter på såväl enhetsnivå som övergripande nivå. Sammanlagt kartlades 6 479 individer. 1 100 klienter ingick inte då de inte ingick i kartläggningens målgrupp.

På den efterföljande workshopen med socialförvaltningarna efter vecka 40-mätningen kom följande fram:

- Generellt behövs inte fler insatser utan de befintliga bör skalas upp och utvecklas
- Insatserna behöver finnas samlat och det ska vara enkelt att få tillgång till den
- Det måste finnas ett flöde i klientens flöde så att det inte blir långa uppehåll mellan olika insatser
- Insatsernas metod måste vara beprövad tex IPS, MI
- Parallella insatser kan behövas
- Samverkan mellan Arbetsförmedlingen, sjukvård och funktionsstöd behöver utvecklas
- Samsyn mellan socialtjänsten och Arbvux kring klienternas behov och förmågor där gemensam terminologi finns
- Fler insatser som har låg tröskel och även fungerar för personer med psykisk ohälsa
- Fler insatser för personer med missbruk

För de 1 043 klienter som bedömdes vara i behov av jobbfokuserade insatser föreslogs rent konkret:

- Kunna komplettera Arbetsförmedlingens Rusta och Matcha om de inte ger progression.
- Fler insatser för de som saknar arbetslivserfarenhet, har låg utbildning eller helt saknar det. Bör innehålla praktik/arbetsträning
- Kommunala arbeten för de som inte kan få annan anställning
- Förebyggande insats för de som är föräldralediga med inriktning på vägledning
- Göteborgs Stad behöver fortsätta att utöka tillgängligheten till befintliga jobbfokuserade insatser (till exempel Kompetenscenter).

- Man ville också se mer insatser såsom Kompetenscenter Sfi, Språk och hälsa samt en fortsatt satsning på arbetsförmågebedömningar. Här bedömde man att 440 stycken klienter hade behov av detta.

Förvaltningens bedömning

Målgruppen för arbetsmarknadsavdelningen förefaller idag ha andra behov än vad avdelningen tidigare sett. Inflödet till socialtjänstens försörjningsstöd är på mycket låga nivåer och det som framkommit i vecka 40- mätningen pekar på mer komplexa behov i paritet med det som avdelningen själva ser.

Flera nya insatser har skapats för att möta behoven såsom en utökning av Fler föräldrar i arbete (FFIA), nytt arbetssätt för de som är svaga i svenska (tillsammans med vuxenutbildningsavdelningen), Språk och hälsa, Ponsjo och Startsträckan. Sedan 2023 ingår målgruppen personer som läser SFI och uppbär försörjningsstöd i samtliga Kompetenscenter. Fortfarande finns ett antal deltagare som inte klarar en anpassad anställning eller studier och volymerna är små då insatserna är resurskrävande.

På Kompetenscenter har mellan 35-40 personer i nuläget identifierats med små möjligheter att klara ett anpassat arbete. Efter avslutad anställning på Cfa var det 156 personer som inte gick vidare till anställning eller studier under 2023. Detta har också uppmärksammats kommunfullmäktiges beslutade budget för 2024 där nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och kommunstyrelsen fått i uppdrag att i samverkan med relevanta nämnder och bolagsstyrelser återkomma med förslag på åtgärder för att underlätta för fler personer med funktionsnedsättning att erbjudas anställning i Göteborgs Stad efter avslutad arbetsmarknadsinsats.

Detta arbete behöver fortsätta under 2024.

Andreas Lökholt
Förvaltningsdirektör

Anne Benson
Tf. avdelningschef arbetsmarknad